

שם השיעור - מעורבות חברתית והכוח להשפיע

משך: 45 דקות

כיתות: ז-ט

מטרת העל:

התלמידים יבינו את חשיבות המעורבות החברתית ואת ההשפעה שיש לכל אדם על הסביבה שלו דרך פעולות קטנות של אחריות, עזרה ויוזמה.

מטרות ביניים

- התלמידים יכירו את המושג מעורבות חברתית ואת המשמעות שלו בחיי היום-יום.
- התלמידים יבינו כיצד פעולות קטנות יכולות להשפיע על אנשים אחרים ועל הקהילה.
- התלמידים יתנסו בחשיבה על דרכים שבהן גם הם יכולים להיות מעורבים חברתית.
- התלמידים יזהו ערכים מרכזיים הקשורים למעורבות חברתית כמו אחריות, אכפתיות, ערבות הדדית ויוזמה.

דגשים:

- חשוב לאפשר לתלמידים להביע דעה אישית ולשתף מניסיון אישי.
- יש לשמור על שיח מכבד גם כאשר עולות דעות שונות.
- לעודד תלמידים לחשוב על פעולות פשוטות ויומיומיות של מעורבות חברתית ולא רק על פרויקטים גדולים.
- להדגיש שמעורבות חברתית יכולה להתחיל מדברים קטנים מאוד.

מערך שיעור:

שלב	תוכן
פתיחה 10 דקות	נפתח את השיעור בשאלה לכיתה: "אם הייתם יכולים לשנות משהו אחד בבית הספר או בקהילה שלכם – מה הייתם משנים?" ניתן לתלמידים לענות בחופשיות.

<p>לאחר מספר תשובות נשאל: "מי לדעתכם אחראי לשפר דברים סביבנו?" נוביל את התלמידים להבנה שלא רק מבוגרים או מנהיגים יכולים להשפיע – גם בני נוער יכולים להשפיע דרך מעשים קטנים. נסביר בקצרה את המושג מעורבות חברתית: "כאשר אדם לא נשאר אדיש למה שקורה סביבו אלא בוחר לפעול, לעזור, לשנות או להשפיע לטובה על אנשים אחרים ועל החברה"</p>	
<p>פעילות: מה אתם הייתם עושים? נחלק את הכיתה לקבוצות קטנות של 3-4 תלמידים. כל קבוצה מקבלת סיטואציה חברתית והמטרה שלה היא לחשוב מה אפשר לעשות במצב הזה כדי להיות אדם מעורב ולא אדיש.</p> <p>דוגמאות לסיטואציות:</p> <p>1. שיימינג ברשתות החברתיות: תלמיד מהשכבה מקבל תגובות פוגעות בסטורי/קבוצה. אתם רואים אבל זה אונליין, לא מולכם. האם תגיבו? בפרטי? בפומבי? או תתעלמו? מה יותר קשה להתערב ברשת או במציאות?</p> <p>2. לכלוך והזנחה בבית הספר זה לא התפקיד שלי: החצר מלוכלכת, כיתות לא מסודרות, ואף אחד לא עושה עם זה כלום. כולם אומרים: יש מנקים, זה לא שלנו. האם באמת יש לכם אחריות? איך אפשר לגרום לעוד תלמידים לשנות גישה?</p> <p>3. תלמיד מתדרדר בלימודים ומתנתק: חבר מהכיתה שהיה סבבה פתאום נהיה שקט, לא מכין שיעורים, ומתחיל להתרחק מכולם. האם זה בכלל התפקיד שלכם להתערב? מה אפשר לעשות בלי "להיכנס לו לחיים"?</p> <p>4. הצקה במסדרון אבל החברים שלכם מעורבים: אתם רואים כמה חברים שלכם צוחקים על תלמיד אחר ודוחפים אותו בצחוק.</p>	<p>גוף 25 דקות</p>

<p>זה לא נראה ממש אלים, אבל כן לא נעים לו. האם תתערבו? מה המחיר חברתי של להתערב?</p> <p>5. חרם שקט בכיתה:</p> <p>יש תלמיד בכיתה שלא מדברים עליו בצורה ישירה, אבל גם לא משתפים אותו לא בעבודות, לא בהפסקות, לא בקבוצות וואטסאפ.</p> <p>אתם שמים לב לזה, אבל זה כבר "נורמה בכיתה".</p> <p>מה אתם עושים? האם הייתם מתערבים לבד? עם חברים? או בכלל לא?</p> <p>כל קבוצה חושבת יחד מה אפשר לעשות במצב כזה. לאחר כמה דקות כל קבוצה משתפת את הרעיונות שלה.</p> <p>המנחה מדגיש במהלך השיתוף: "מעורבות חברתית לא תמיד דורשת משהו גדול – לפעמים מספיק לומר מילה טובה, להזמין מישהו לשבת איתך, או לקחת אחריות על משהו קטן"</p>	
<p>נכנס את הכיתה לשיחה קצרה ונשאל: "מה לדעתכם מונע מאנשים להיות מעורבים חברתית? למה לפעמים אנשים בוחרים להישאר אדישים?"</p> <p>נאשר לכמה תלמידים לענות.</p> <p>לאחר מכן נשאל: "אז איך בכל זאת אפשר להתגבר על זה? מה יכול לעזור לנו כן לפעול?"</p> <p>נכוון לתשובות כמו: אומץ, תמיכה מחברים, להתחיל בקטן, לא להיות לבד.</p> <p>איך אפשר למנוע מאנשים, וגם מעצמנו, להישאר אדישים? מה יכול לעזור לנו ולחברים שלנו לפעול במקום להישאר לא מעורבים?"</p> <p>מכוונים את התשובות לכיוונים כמו: להיזכר שכל פעולה שלנו משנה משהו, לחפש תמיכה מחברים, להיות ערים לצרכים של אחרים, לחזק מודעות למה שקורה סביבנו</p> <p>לבסוף נוסף שאלה מסכמת ומקדמת פעולה: "מה פעולה אחת קטנה שכל אחד מכם יכול לעשות כבר השבוע כדי להיות יותר מעורב?"</p> <p>נאפשר לכמה תלמידים לשתף.</p>	<p>סיכום 10 דקות</p>

לאחר מכן נסכם:
 "מעורבות חברתית היא לא רק פרויקט גדול או התנדבות - היא בעיקר דרך חיים. היא מתחילה בהחלטה לא להיות אדיש למה שקורה סביבנו. כל אחד מאיתנו יכול להשפיע על הסביבה שלו - לפעמים דרך פעולה קטנה מאוד. אם כל אחד יעשה קצת - החברה כולה יכולה להשתנות."

נודה לתלמידים על השתתפותם בשיעור.

נספחים:

כרטיסיות למשחק דילמות

https://www.canva.com/design/DAHE8MhJYeI/VK7vP4WefgcxQ0_JxtnGcA/edit?ui=e30&referrer=https%3A%2F%2Fwww.canva.com%2F

דילמה קבוצתית:

לכלוך והזנחה בבית הספר זה לא התפקיד שלי:
 החצר מלוכלכת, כיתות לא מסודרות, ואף אחד לא עושה עם זה כלום.
 כולם אומרים: יש מנקים, זה לא שלנו. האם באמת יש לכם אחריות? איך אפשר לגרום לעוד תלמידים לשנות גישה?

דילמה קבוצתית:

שיימינג ברשתות החברתיות:
 תלמיד מהשכבה מקבל תגובות פוגעות בסטורי/קבוצה. אתם רואים אבל זה אונליין, לא מולכם.
 האם תגיבו? בפרטי? בפומבי? או שתעלמו?
 מה יותר קשה להתערב ברשת או במציאות?

דילמה קבוצתית:

תלמיד מתדרדר בלימודים ומתנתק:
 חבר מהכיתה שהיה סבבה פתאום נהיה שקט, לא מכין שיעורים, ומתחיל להתרחק מכולם.
 האם זה בכלל התפקיד שלכם להתערב?
 מה אפשר לעשות בלי "להיכנס לו לחיים"?

דילמה קבוצתית:

הצקה במסדרון אבל החברים שלכם מעורבים:
 אתם רואים כמה חברים שלכם צוחקים על תלמיד אחר ודוחפים אותו בצחוק.
 זה לא נראה ממש אלים, אבל כן לא נעים לו. האם תתערבו? מה המחיר החברתי של להתערב?

דילמה קבוצתית:

חרם שקט בכיתה:
 יש תלמיד בכיתה שלא מדברים עליו בצורה ישירה, אבל גם לא משתפים אותו לא בעבודות, לא בהפקות, לא בקבוצות וואטסאפ.
 אתם שמים לב לזה, אבל זה כבר "נורמה" בכיתה.
 מה אתם עושים? האם הייתם מתערבים לבד? עם חברים? או בכלל לא?

דילמה קבוצתית:

שיימינג ברשתות החברתיות

תלמיד מהשכבה מקבל תגובות פוגעות בסטורי/קבוצה. אתם רואים אבל זה אונליין, לא מולכם. האם תגיבו? בפרטי? בפומבי? או תתעלמו? מה יותר קשה להתערב ברשת או במציאות?

דילמה קבוצתית:

תלמיד מתדרדר בלימודים ומתנתק

חבר מהכיתה שהיה סבבה פתאום נהיה שקט, לא מכין שיעורים, ומתחיל להתרחק מכולם

דילמה קבוצתית:

לכלוך והזנחה בבית הספר זה לא התפקיד שלי

החצר מלוכלכת, כיתות לא מסודרות, ואף אחד לא עושה עם זה כלום.

דילמה קבוצתית:

חרם שקט בכיתה

יש תלמיד בכיתה שלא מדברים עליו בצורה ישירה, אבל גם לא משתפים אותו לא בעבודות, לא בהפסקות, לא בקבוצות וואטסאפ.

דילמה קבוצתית:

הצקה במסדרון אבל החברים שלכם מעורבים

אתם רואים כמה חברים שלכם צוחקים על תלמיד אחר ודוחפים אותו בצחוק.

